

leutelrol

Dit verhaal gaat over een slot met twee sleutels uit Coevorden
Objectnummer H1926-0010

Ze zit onder een oude knoestige wilg met haar voeten in het riviertje. Dat brengt tenminste nog iets van verkoeling. Het is al dagen snikheet. Zo heet, dat zelfs de moerassen in de omgeving bijna opgedroogd zijn. De broertjes van Willente spartelen in de rivier. Jorne heeft een touw om het middel van Silas geknoopt en houdt hem daaraan vast. Silas heeft pas leren zwemmen.

Met haar ouders en broertjes woont Willente net buiten de stad, tussen het bos en het riviertje. Op een van de plekken waar de Kleine Vecht doorwaadbaar is. Naast hun huis staat de smidse van haar vader. Dromerig staart Willente over het water heen naar Coevorden.

Plotseling begint de grond te trillen. Gestamp van dreunende hoeven komt snel dichterbij. Er komen wel honderd paarden vanuit Duitsland de bossen uitgerend. Hoog op hun ruggen zitten ridders, hun helmen, schilden en zwaarden blinken in de zon. Nóg meer paarden en ridders, nu ook met karren en kanonnen. Op de voet gevolgd door een groot leger van meer dan duizend mannen.

Met z'n drieën kijken ze verbijsterd toe. Ze zien hoe het vijandige leger de stad inneemt. Zonder een schot te lossen en zonder een gevecht.

'Willente, Jorne, Silas, binnen komen!'

Tijdens het avondeten vertellen hun ouders dat Coevorden is overvallen door het leger van de bisschop van Münster.

'Het gerucht gaat dat er hulp van binnenuit is geweest. Een verrader heeft de twee sleutels van één van de drie stadspoorten naar de vijand gesmokkeld. Hoe dat is gelukt is een raadsel,' zegt hun vader. 'Ik heb van alle poorten twee sleutels gemaakt. Die worden door twee verschillende mannen gedragen. Hoe kunnen beide sleutels tegelijk gestolen zijn?'

Met een hoofd vol vragen gaan de kinderen naar bed. Komen ze morgen de stad wel in? Zou meester Thijndert gewoon lesgeven?

De volgende ochtend lopen ze met z'n drieën de stad binnen. Ze slaken een zucht van verlichting. Het kasteel, de huizen, de school: alles is nog heel.

De inwoners van de stad lopen voorzichtig over straat. Op elke hoek staan streng kijkende Duitse ridders op wacht.

Wanneer ze het grote klaslokaal binnengaan, verwelkomt meester Thijndert hen. 'Kom binnen jongens, de les begint en ik heb een boel te vertellen!'

Voordat hij de deur van de school dicht doet, blikt hij nog even goed om zich heen.

Weer binnen kijken alle kinderen hem muisstil aan.

‘Weten jullie hoe die gemene bisschop de stad overvallen heeft?’

Niemand heeft een idee.

Dan opent Willente haar mond en vertelt wat ze van haar vader gehoord heeft. De meester kijkt de kinderen aan.

‘Precies Willente,’ zegt hij, ‘Maar wij gaan ervoor zorgen dat de stad vóór het eind van het jaar weer vrij is! Ik heb vannacht iets bedacht. Willen jullie mij helpen om met een geheim plan onze stad weer terug te krijgen?’

Lachend kijken de kinderen elkaar aan. Wat zou die slimme meester Thijndert bedacht hebben?

‘Als de zomer heet is, hoe is dan vaak de winter?’

‘Ijskoud meester,’ brult de klas in koor.

‘Stttt niet zo hard,’ lacht hij, ‘het moet geheim blijven! Dat het een strenge winter wordt, weet de bisschop waarschijnlijk niet. Hij denkt dat hij onze stad kan verdedigen door alleen de ondieptes en bruggen te bewaken. Maar als er een dikke laag ijs ligt, kan de stad van iedere zijde bevrijd worden. Zeker wanneer we grote matten vlechten van takken en riet. Die leggen we dan in het geheim over het ijs. Zo kunnen er paarden en wagens over het ijs rijden! Willente, wil jij met de oudste kinderen de komende weken matten gaan maken bij jullie smederij? En die dan verstoppen langs de rivier?’

Zachtjes vraagt Silas: ‘Meester, wie gaan onze stad bevrijden? Dat kunnen wij toch niet zelf?’

‘Goed nagedacht Silas, we kunnen het inderdaad niet alleen. Gelukkig heeft onze stad bevriende legers. Die vragen wij om ons te hulp te schieten. En jij krijgt daar een belangrijke rol in.’

‘Hoe dan?’ vraagt een meisje.

‘We gaan een heel nauwkeurige plattegrond van de stad tekenen. Zodat het leger dat komt helpen alle straten kent en weet waar de soldaten van de bisschop zich verschansen. Als de kaart af is, brengen jullie die naar je vriendjes een dorp verderop. En zij brengen ‘m weer een plaatsje verder. Net zo lang tot de kaart in de stad van het bevriende leger is.

‘Wat een goed plan, meester,’ fluisteren de kinderen nu zachtjes.

‘Het leukste komt nog. Wij gaan die bisschop verrassen met zijn eigen truc: de sleutels. Jorne, wil jij aan jouw vader vragen of hij in het geheim de sleutels wil namaken van de stadspoort? Jij verstopt je langs de route naar de stad en geeft aan de ridders die komen helpen de sleutels. Zo kunnen ze het slot en de stadspoort snel openmaken.

De hele zomer en herfst werken de kinderen op school, thuis en in de smederij aan het plan. Wanneer de winter invalt, zijn alle plannen uitgevoerd. Het is nu wachten op strenge vorst. Een week voor Kerstmis duikt de temperatuur omlaag tot wel -20. In de vakantie schaatst Silas op de plek waar hij in de zomer nog leerde zwemmen. Zijn zus rust even uit onder de nu kale wilg. De takken van de boom liggen verderop verstopt langs het riviertje. Jorne komt vanuit de mist aangerend. Hij is buiten adem en lacht geheimzinnig.

‘Hé,’ roepen Silas en Willente in koor, ‘hoor je dat Jorne? Paarden!’

Ze turen langs de stad in noordelijke richting. Vanuit de mist verschijnen ridders, paarden, kanonnen en karren vol gevlochten matten. De voorste man houdt een kaart omhoog die ze herkennen. Aan de halster van zijn paard schitteren twee sleutels. Willente en haar broertjes beginnen te lachen en schreeuwen naar hun ouders. De stad is bijna weer vrij!